

‘Ο πανηγυρισμὸς διὰ τὸν Σινάν

Κατὰ τὰς ἔφημερίδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος ἐπανηγυρίσθη ἐκεῖ καὶ εἰς τὸ τέμενος Σουλεύμανιέ, δῆποι ὁ τάφος του, ἡ 349η ἐπέτειος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Τούρκου ἀρχιτέκτονος Σινάν.

‘Ο Σινάν, καταγόμενος ἐκ χριστιανῶν γονέων, ἀπήχθη μικρὸς ἀπὸ τὸ παιδιομάζωμα καὶ ἐγένετο Γεννίτσαρος, λαβὼν μέρος εἰς πλείστας ἐκστρατείας. Εἰς τὰς ἐκστρατείας αὐτάς, καὶ ίδιως κατὰ τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν, ἐξεδηλώθη τὸ ἔμφυτον τάλαντον τοῦ νεαροῦ Σινάν εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τέχνην. Ἀργότερον δὲ Σινάν ἐκλήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, συνεπείᾳ τῆς φήμης του, καὶ δινελάμβανε τὴν οἰκοδόμησιν μεγάλων ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων τὰ ὅποια θεωροῦνται ἀριστουργήματα τῆς μωαμεθανικῆς τέχνης, ἐμπνεόμενα ἀπὸ τὴν Θυζαντινήν.

Κατὰ τὸ «Τεζεκερέτουλ-εμπνιέ» (τὸν πίνακα τῶν ἔργων τοῦ Σινάν) δὲ μεγάλος αὐτὸς Τούρκος ἀρχιτέκτων ἔδωσεν εἰς τὴν χώραν 500 περίπου ἔργα : μεγάλα τεμένη, μικρὰ τεμένη (μεστζίτια), γεφύρας, ύδραγωγεῖα, κρήνας, χάνια, παλάτια, μαυσωλεῖα. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς δλας σχεδὸν τὰς πόλεις τῆς μεγάλης τότε τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ὑπάρχουν κατεσπαρμένα μνημεῖα τέχνης, τὰ ὅποια φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ Σινάν. Μεταξὺ τούτων, εἶναι τὸ τέμενος Σελιμιέ τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὸ Κουρσουνλῆ τζαμῆ τῆς Καϊσαρείας, τὸ τέμενος τῆς Σόφιας, τὸ ἔξαγώνιον τέμενος τοῦ Χερσεκλῆ ἐν Μπαμπασκῆ, ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ Λουλέμπουργάζ, τὸ ύδραγωγεῖον τοῦ Κεατχανὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὰ τεμένη Σεχζαδέ, Σουλεύμανιέ, Ἐγιούπ, Πιαλὲ (Καστήμ πασᾶ), Μιχριμόχ (Σκούταρι), Ἰμπραχήμ πασᾶ (Σουληθρή καποῦ), Νισαντζῆ Μεχμέτ πασᾶ (Φατήχ), Σοκολλοῦ (Αζάπκαποῦ).

Κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν, τὸ ἀριστούργημά του εἶνε τὸ περίφημον Σελιμιέ, τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ὁ μέγας θόλος τοῦ τεμένους τούτου ἔχει ὄψος κατὰ 4.50 μέτρα περισσότερον τοῦ ὄψους τῆς Ἀγίας Σοφίας. Μόνη ἡ μεταλλίνη λόγχη τοῦ θόλου ἔχει ὄψος 5.05 μέτρων. Ὁ δῆμος του εἶναι ἀπὸ μονοκόμματον μάρμαρον καὶ τρυπημένον εἰς δικτυωτὸν σχῆμα.

‘Ο Σινάν ἀπέθανεν εἰς ἥλικίαν 89 ἔτῶν καὶ ἐτάφη εἰς τὸ μαυσωλεῖον ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ τεμένους Σουλεύμανιέ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μετά τὸν Σινάν κανεὶς ἀρχιτέκτων δὲν προσέθεσε τίποτε εἰς τὸ κλασσικὸν τουρκικὸν στύλο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Σινάν, οἱ Χορδὲ Μεμί, οἱ Νταούτ ἀγά, ὁ Δαλγίτς Ἀχμέτ, ὁ Γιουσούφ ἡκολούθησαν τὰ ἵχνη του καὶ ἔδωσαν αὐλατόσα ἔργα τέχνης. Ὁ Γιουσούφ ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Βαβούρ γὰν εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ἐκτισε τὰ φρούρια τοῦ Δελχί, τῆς Λαχώρης καὶ τοῦ Κασιμίρ. Τοῦ Χαϊρεδίου, μαθητοῦ τοῦ Σινάν, εἶναι καὶ τὸ τέμενος τῶν Τρικάλων. Εἰς τὸ Σουλεύμανιέ εἵρισκε-